Examen VMBO-KB

2014

tijdvak 2
dinsdag 17 juni
13.30 - 15.30 uur

maatschappijleer 2 CSE KB

Achter dit examen is een erratum opgenomen.

Dit examen bestaat uit 46 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 56 punten te behalen.
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

KB-0323-a-14-2-o

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Meerkeuzevragen
Schrijf alleen de hoofdletter van het goede antwoord op.

Politiek en beleid

tekst 1

Overleg kabinet met D66 en GroenLinks

Leden van het kabinet (gevormd door VVD en PvdA) praten vanavond met de fractievoorzitters van **...** D66 en GroenLinks. Op de agenda staan enkele afspraken uit het regeerakkoord, zoals regelingen voor ouders met kinderen.
Ook over het hoger onderwijs wordt waarschijnlijk gesproken. VVD en PvdA hebben de steun van **...** nodig om 900 miljoen euro aan bezuinigingen door de Eerste Kamer te krijgen.

naar: www.nos.nl van 27 juni 2013

1p **1** Wat moet tweemaal op de puntjes in tekst 1 worden ingevuld?
A de coalitiepartijen
B de oppositiepartijen
C de rechtse partijen
D de socialistische partijen

tekst 2

Wilde dieren in circus verboden

In het regeerakkoord staat dat er een verbod komt op het gebruik van wilde dieren in circussen.
Circus Herman Renz is geschrokken van het verbod: “Vooral omdat we al twee jaar in gesprek zijn met de beleidsmakers in Den Haag. We besteden veel aandacht aan het welzijn van dieren.”

naar: nos.nl van 29 oktober 2012

1p **2** Er zijn verschillende mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de politieke besluitvorming.
Welke van onderstaande manieren heeft Circus Herman Renz volgens tekst 2 geprobeerd?
A buitenparlementaire actie
B gesprekken voeren met de Nationale Ombudsman
C lobbyen
D oprichten van een belangengroep

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 3

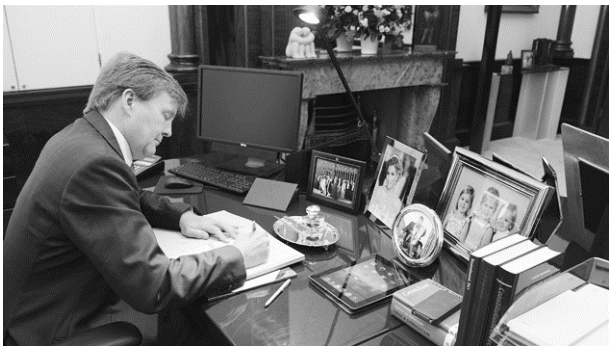

Koning Willem-Alexander heeft dinsdag in zijn werkkamer in Paleis Noordeinde zijn handtekening gezet onder een aantal wetten. Het zijn de eerste wetten die door de nieuwe koning worden bekrachtigd.
Iedere werkdag gaat er een pakket van deze officiële documenten voor ondertekening naar Paleis Noordeinde. Jaarlijks ondertekent de Koning zo'n 500 wetten.

naar: www.eo.nl van 14 mei 2013

Lees tekst 3.

1p **3** Wat is de reden dat koning Willem-Alexander deze wetten ondertekent?

A Deze wetten zijn belangrijker dan andere wetten, die de koning niet hoeft te tekenen.
B Deze wetten zullen over het koningschap gaan en daarom moet ook de koning deze wetten tekenen.
C De koning is verantwoordelijk voor wat de ministers hebben opgeschreven in een wet.
D De koning moet de wetten tekenen, omdat de wetten pas na zijn ondertekening in werking treden.

Voor de Tweede Kamerverkiezingen in september 2012 konden mensen op www.stemwijzer.nl hun politieke voorkeur testen door 30 stellingen te beantwoorden. De redactie van de StemWijzer maakte de stellingen op basis van de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen.
Vraag 4 en 5 gaan over stellingen uit deze stemwijzer.

1p **4** Stelling: De verhoging van de maximumsnelheid op sommige snelwegen naar 130 km moet worden teruggedraaid.
Politieke stromingen hebben verschillende uitgangspunten.
Van welke politieke stroming zullen de partijen het vanwege hun uitgangspunten zeker allemaal eens zijn met de bovenstaande stelling?
van

A de ecologische stroming
B de liberale stroming
C de sociaaldemocratische stroming

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

1p **5** Stelling: Verhuurders van woningen moeten zelf kunnen bepalen hoeveel huur ze vragen.
Welke politieke partij is het eens met deze stelling?

A CDA
B GroenLinks
C PvdA
D VVD

tekst 4

Meerderheid voor correctief referendum

Het wetsvoorstel van de PvdA, GroenLinks en D66 om het correctief referendum mogelijk te maken, heeft vandaag een meerderheid gekregen. Mensen krijgen met het correctief referendum meer zeggenschap: zij kunnen een wetsvoorstel dat door het parlement is aangenomen, tegenhouden. D66-Kamerlid Gerard Schouw: “Dit correctief, bindend referendum zie ik als verrijking voor de Nederlandse democratie. Het geeft mensen de mogelijkheid om het parlement te corrigeren wanneer zij dat nodig vinden.”

naar: www.d66.nl van 16 april 2013

2p **6** D66-Kamerlid Gerard Schouw vindt het correctief referendum een verrijking van de Nederlandse democratie.
Een correctief referendum is een soort referendum. Voorstanders van een referendum kunnen verschillende redenen hebben om voor een referendum te zijn. In tekst 4 komt al naar voren dat een referendum mensen meer invloed geeft op het politieke proces.

→ Noem **twee andere** voordelen van een referendum die voorstanders kunnen noemen.

1p **7** Er zijn ook mensen die tegen de invoering van een correctief referendum zijn en een correctief referendum (juist) in strijd vinden met een kenmerk van de Nederlandse parlementaire democratie.
Welk kenmerk van de parlementaire democratie kunnen tegenstanders gebruiken als argument tegen een correctief referendum?

A Burgers hebben grondrechten.
B Burgers hebben het recht op geheime verkiezingen.
C De politieke macht ligt namens de burgers bij het parlement.
D Er is sprake van machtenscheiding

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

2p **8** Eén van de kenmerken van een parlementaire democratie is dat burgers grondrechten hebben. Een voorbeeld van een grondrecht dat burgers in Nederland hebben, is vrijheid van meningsuiting.
→ Noem **twee andere** grondrechten die burgers in Nederland hebben.

2p **9** Hieronder staan vier beweringen over ambtenaren.
1 Ambtenaren van een ministerie kunnen een wetsvoorstel indienen bij het parlement.
2 Ambtenaren van een ministerie mogen op een andere politieke partij stemmen dan de minister van dat ministerie.
3 Ambtenaren voeren besluiten uit van onder andere de landelijke overheid.
4 Ambtenaren van een ministerie kunnen door de Tweede Kamer ter verantwoording worden geroepen als een wet niet goed wordt uitgevoerd.
→ Geef van elke bewering aan of deze juist of onjuist is.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
1 = …
2 = …
3 = …
4 = …

tekst 5

Taakstraf voor NVU-voorzitter

De voorzitter van de extreem-rechtse Nederlandse Volks-Unie (NVU) is dinsdag veroordeeld tot een taakstraf van veertig uur en een voorwaardelijke celstraf van twee weken. Volgens de rechtbank in Almelo heeft de NVU-voorzitter zich tijdens een demonstratie van de NVU in mei 2011 in Enschede schuldig gemaakt aan belediging van Turken en Marokkanen en aangezet tot discriminatie.

naar: www.volkskrant.nl van 26 februari 2013

1p **10** In tekst 5 kun je een uitgangspunt herkennen van de rechtsextremistische stroming.
→ Noem nog een **ander** uitgangspunt van de rechtsextremistische stroming.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 6

Verboden voor hulphonden

Het overkomt mensen met een hulphond vaak dat ze een supermarkt of restaurant niet in mogen. De ongeneeslijk zieke Helma Verhoeven strijdt in de laatste jaren van haar leven voor een wetswijziging.
“Zonder mijn hulphond Banios kan ik niet”, zegt Verhoeven. Toch worden de twee samen regelmatig geweigerd in bijvoorbeeld winkels, hotels en taxi’s.
In Nederland is het, in tegenstelling tot andere Europese landen zoals België en Spanje, niet wettelijk verplicht hulphonden binnen te laten. Met een wandeltocht die eindigt op het Binnenhof in Den Haag, wil Verhoeven daar verandering in brengen. “In Den Haag zal ik een petitie aanbieden met hopelijk minstens vijfduizend handtekeningen voor een wetswijziging, zodat het voortaan in Nederland verboden is een hulphond te weigeren.”

naar: www.spitsnieuws.nl van 8 augustus 2013

1p **11** Het proces van politieke besluitvorming bestaat uit een aantal fasen.
In welke fase van het politieke besluitvormingsproces bevindt zich de kwestie van het weigeren van hulphonden in tekst 6?

A fase 1: noemen van wensen/het (h)erkennen van het probleem als politiek probleem
B fase 2: vergelijken of afwegen van politieke problemen
C fase 3: beslissen over problemen
D fase 4: uitvoeren van besluiten

2p **12** Burgers hebben verschillende mogelijkheden om de politieke besluitvorming te beïnvloeden.
Uit tekst 6 blijkt dat Helma Verhoeven gebruik maakt van een paar mogelijkheden om de politieke besluitvorming te beïnvloeden.

→ Noem nog **twee andere** mogelijkheden (dan uit tekst 6) die Helma Verhoeven heeft om de politieke besluitvorming over het kunnen weigeren van hulphonden te beïnvloeden.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

2p **13** Helma Verhoeven (zie tekst 6) kan zelf geen officieel voorstel tot wetswijziging indienen.
→ Wie uit onderstaand rijtje kunnen dat wel?
1 belangengroepen
2 Eerste Kamerleden
3 ministers
4 Tweede Kamerleden
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met wel of niet.
1 …
2 …
3 …
4 …

tekst 7

Hulphonden moeten overal toegelaten worden!
□ Eens
□ Oneens
□ Woef

naar: www.spitsnieuws.nl van 8 augustus 2013

1p **14** Tekst 7 stond op de website www.spitsnieuws.nl onderaan het artikel 'Verboden voor hulphonden'.
Welke functie van de massamedia voor democratische besluitvorming vervult www.spitsnieuws.nl hiermee?
A een bijdrage leveren aan de meningsvorming van burgers
B burgers informeren over het overheidsbeleid
C dienstdoen als waakhond van de democratie

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 8

Wereldberoemde fluitiste weggestuurd in Almere

Berdien Steunenberg, wereldberoemd als fluitiste, is weggestuurd als **...** van Almere na een motie van wantrouwen die door alle raadsfracties werd gesteund.
Daarvoor had haar eigen CDA-fractie het vertrouwen in haar opgezegd.

naar: de Volkskrant van 31 maart 2012

1p **15** Welk begrip heeft op de puntjes in tekst 8 gestaan?
A gedeputeerde
B kamerlid
C raadslid
D wethouder

1p **16** Welke taak van de gemeenteraad herken je in tekst 8?
A controlerende taak
B rechtsprekende taak
C uitvoerende taak
D wetgevende taak

1p **17** Wat wordt er in tekst 8 bedoeld met 'CDA-fractie'?

tekst 9

'Eén lijst van SGP en ... bij Europa'

Het hoofdbestuur van de SGP streeft weer naar één kandidatenlijst van SGP en **...** bij de verkiezingen voor een nieuw Europees Parlement in mei 2014.
Dat deelde de algemeen voorzitter van de partij zaterdag mee tijdens de algemene vergadering van de partij in Hoevelaken.

naar: Reformatorisch Dagblad van 18 maart 2013

1p **18** Op de puntjes in tekst 9 is tweemaal de naam van een partij weggelaten die op grond van belangrijke uitgangspunten bij de SGP past.
Welke partij is dat?
A ChristenUnie
B D66
C GroenLinks
D PvdA

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

1p **19** Politieke partijen hebben verschillende taken.
Welke taak van politieke partijen herken je in tekst 9?

A het formuleren van een verkiezingsprogramma
B het leveren van mensen voor politieke functies
C het uitoefenen van invloed op mensen in politieke functies

tekst 10

> In elke provincie vormt **...** het dagelijks bestuur van de provincie.
> De commissaris van de Koning is de voorzitter van **...** en praat en beslist mee over alles wat aan de orde komt.

naar: bestuur.zeeland.nl van 31 juli 2013

1p **20** Wat moet tweemaal op de puntjes in tekst 10 worden ingevuld?

A de Provinciale Staten
B de provincieraad
C het college van B en W
D het college van Gedeputeerde Staten

2p **21** Het socialisme kent een aantal uitgangspunten.

→ Geef van elk van de onderstaande uitgangspunten aan of het wel of niet een uitgangspunt van het socialisme is.

1 De nadelen van de vrije markteconomie moeten aangepakt worden.
2 deregulering
3 rentmeesterschap
4 Verschillen in macht moeten zoveel mogelijk verkleind worden.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met wel of niet.

1 …
2 …
3 …
4 …

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 11

Veel belangstelling voor lijsttrekkerschap EU-fractie CDA

Zeven personen hebben zich aangemeld om de CDA-lijsttrekker te worden voor de Europese verkiezingen in mei 2014. Voor de andere kandidaten op de Europese verkiezingslijst meldden zich 41 CDA'ers.

naar www.nu.nl van 15 juli 2013

Lees tekst 11.

1p **22** Waarvan zal de nieuwe EU-fractie van het CDA deel uitmaken?

A van de Europese Commissie
B van de Europese Raad
C van het Europees Parlement
D van het Europese Hof

1p **23** In mei 2014 zijn er Europese verkiezingen gehouden. Wanneer waren de Europese verkiezingen daarvoor?

A 2008
B 2009
C 2010
D 2011

Criminaliteit en rechtsstaat

tekst 12

Opsporingsambtenaren, zoals politieagenten, horen getuigen en slachtoffers, houden verdachten aan en leggen alle gegevens schriftelijk vast in een proces-verbaal. Dit gebeurt onder verantwoordelijkheid van de **...** .

naar: www.cbs.nl van 22 september 2012

1p **24** Welk woord moet op de puntjes in tekst 12 worden ingevuld?

A burgemeester
B officier van justitie
C rechter
D reclasseringsambtenaar

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

1p **25** Strafbare gedragingen kunnen onder andere staan in:

1 Opiumwet
2 Wegenverkeerswet
3 Wet Economische Delicten
4 Wetboek van Strafrecht

→ Geef van de volgende strafbare feiten aan in welke wet of wetboek het feit staat: cocaïnebezit, diefstal, rijden zonder geldig rijbewijs.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met het juiste nummer.

cocaïnebezit: …
diefstal: …
rijden zonder geldig rijbewijs: …

2p **26** In de wet zijn de rechten van een verdachte vastgelegd. Een verdachte heeft behalve rechten ook plichten.

→ Welke plichten heeft iemand die verdacht wordt van een moord? Kies **twee** nummers uit onderstaand rijtje.

1 De verdachte is verplicht om antwoord te geven op de vragen van de politie.
2 De verdachte is verplicht om een advocaat te nemen.
3 De verdachte is verplicht om mee te werken aan DNA-onderzoek.
4 De verdachte is verplicht om toe te staan dat er foto's en vingerafdrukken van hem/haar worden genomen.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 13

Kans voor crimineel

Jonge criminelen onder de achttien die in de fout zijn gegaan, kunnen voorkomen dat ze naar de gevangenis moeten. In plaats daarvan moeten ze dan twee weken voor een behandeltraject naar een jeugdinrichting, zo maakte het Openbaar Ministerie deze week bekend.
Het project 'Pas op de plaats' gaat 1 februari van start en is een laatste kans voor criminele jongeren om hun leven op orde te krijgen zonder achter de tralies te belanden. Als ze voor een behandeling kiezen, dan worden ze twee weken lang elke dag behandeld om hun leven te beteren. Na twee weken mogen de jongeren naar huis, waar ze verder begeleid worden. Het Openbaar Ministerie hoopt op deze manier te voorkomen dat jonge criminelen steeds verder afglijden.

naar: www.sevendays.nl van 23 januari 2013

Lees tekst 13.

1p **27** Welk doel zal het project 'Pas op de plaats' vooral hebben?

A genoegdoening aan het slachtoffer
B handhaving van de rechtsorde
C resocialisatie
D voorkomen van eigenrichting

1p **28** Over welk soort overheidsbeleid gaat het in tekst 13?

A gevangenisbeleid
B opsporingsbeleid
C vervolgingsbeleid

tekst 14

Hardrijders vechten boetes aan voor rechter

Automobilisten die in juni vorig jaar op de N381 bij Noord-Sleen werden geflitst, moeten deze maand voor **...** verschijnen.
De hardrijders vechten hun boetes aan, omdat er volgens hen geen borden met lagere snelheden langs de weg stonden. Er werden die dag 775 automobilisten geflitst bij Noord-Sleen. Een deel betaalde de boetes niet en laat de zaak voorkomen.

naar: www.rtvdrenthe.nl van 6 mei 2013

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

Lees tekst 14.

1p **29** Voor welke rechter(s) moeten de automobilisten verschijnen?
voor
A de kantonrechter
B de rechters van de Hoge Raad
C de rechters van het gerechtshof
D de strafrechter

tekst 15

Meisjes kunnen aangifte doen als ze op een bangalijst staan

De politie heeft meisjes opgeroepen aangifte te doen als zij zichzelf terugvinden op een zogeheten bangalijst. Dit is een lijst met namen van meisjes die volgens de opsteller gemakkelijk over te halen zouden zijn tot seks. De verzonnen lijsten worden online verspreid via sociale media. Het maken en verspreiden van zo'n lijst is strafbaar wegens smaad of laster[1)], aldus de politie.

naar: de Volkskrant van 31 maart 2012

noot 1 smaad of laster = opzettelijke belediging met als doel dat mensen slecht over iemand gaan denken

Lees tekst 15.

1p **30** Criminaliteit kent twee soorten gevolgen: materiële en immateriële.
→ Geef een voorbeeld van een immaterieel gevolg dat het staan op een bangalijst voor een meisje kan hebben.
Let op: geef een antwoord dat is toegepast op de vraag, dus geen algemeen voorbeeld van een immaterieel gevolg.

Zie tekst 15.

2p **31** Om een beeld te krijgen van de omvang van de criminaliteit in Nederland wordt gebruik gemaakt van verschillende soorten onderzoek en statistieken.
→ Zullen politiestatistieken volgens jou een goed beeld geven van het werkelijke aantal bangalijsten?
En slachtoffer-enquêtes?
Verklaar je antwoord.
Let op: de antwoorden 'wel' en 'niet' kunnen allebei. Het gaat om een juiste verklaring bij je keuze voor 'wel' of 'niet'.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Politiestatistieken zullen … (wel/niet) een goed beeld geven, want …
Slachtoffer-enquêtes zullen … (wel/niet) een goed beeld geven, want …

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 16

Jongen (11) steelt, moeder cel in

In Zwolle heeft een vrouw een week celstraf gekregen, omdat ze geen actie ondernam nadat haar zoon (11) een scootmobiel had gestolen. De moeder had nog een voorwaardelijke gevangenisstraf van een week staan voor diefstal. Ook die straf moet ze nu uitzitten.
De jongen stal de scootmobiel bij een winkelcentrum. De jongen parkeerde het voertuig in de tuin van zijn ouderlijk huis.

naar: nos.nl van 26 september 2012

1p **32** Uit tekst 16 is een zin weggelaten.
Welke zin is dat?

A Haar zoon heeft een verplichte Halt-afdoening gekregen.
B Haar zoon is niet vervolgd omdat hij te jong is.
C Haar zoon komt in een jeugdgevangenis.
D Haar zoon moet nog voor de kinderrechter verschijnen.

1p **33** Welke verklaring van crimineel gedrag past het beste bij tekst 16?

A Criminaliteit is een gevolg van gebrek aan maatschappelijke bindingen.
B Criminaliteit wordt aangeleerd.
C De gelegenheid maakt de dief.
D De samenleving wordt steeds anoniemer.

tekst 17

Werkstraf voor penningmeester scoutingclub

Een 54-jarige man uit Deventer is door de rechtbank Overijssel veroordeeld tot een werkstraf van 150 uur. De man verduisterde als penningmeester grote bedragen van de bankrekeningen van een scoutingvereniging uit die stad. Tussen december 2003 en januari 2011 schreef hij geld van de scoutingclub over naar zijn privérekening. Om deze verduistering te verbergen, vervalste hij bankafschriften.

naar: www.rechtspraak.nl van 15 juli 2013

1p **34** Waaraan heeft de penningmeester in tekst 17 zich schuldig gemaakt?

A fraude
B heling
C klassenjustitie
D veelvoorkomende criminaliteit

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 18

Drones

De politie gaat drones (met camera's uitgeruste, onbemande vliegtuigjes) in de toekomst steeds vaker inzetten, zo schrijft minister Opstelten in een brief aan de Tweede Kamer na vragen van D66. De politie 'leent' de vliegtuigjes van Defensie, als ze bijvoorbeeld op last van de officier van justitie bewijsmateriaal wil verzamelen. Of een burgemeester vraagt een dronevlucht aan voor het in beeld brengen van mensenmassa's bij evenementen.
Er is kritiek op de dronevluchten.

naar: www.telegraaf.nl van 13 mei 2013

2p **35** Taken van de politie zijn:
1 dienstverlening
2 handhaven van de openbare orde
3 hulpverlening
4 opsporing
5 preventie
→ Welke twee taken van de politie zijn te herkennen in tekst 18?
Verklaar je antwoord met behulp van een zin uit tekst 18.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Taak … . Dit blijkt uit de zin: …
Taak … . Dit blijkt uit de zin: …

tekst 19

Eis in een rechtszitting

Voor de minderjarige jongens volgde de officier van justitie het jeugdrecht. Tegen vijf van de jongens, die ouder zijn dan zestien jaar, werd de maximale straf geëist, waarvan zes maanden voorwaardelijk.

naar: www.rtvnh.nl van 31 mei 2013

Lees tekst 19.

1p **36** Hoe lang moeten de jongens de gevangenis in als de rechter de eis van de officier van justitie volgt?
A 0,5 jaar
B 1 jaar
C 1,5 jaar
D 2 jaar

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

1p **37** Een kenmerk van een rechtsstaat is dat er sprake is van een machtenscheiding.
→ Van welke **twee** machten is de rechter in een rechtsstaat onafhankelijk?

tekst 20

PvdA wil hardere aanpak van 'verkeershufter'

De aanpak van minister Ivo Opstelten (Veiligheid en Justitie) om 'hufters uit het verkeer te weren', werkt onvoldoende, vindt PvdA-Kamerlid Attje Kuiken. Zij wil dan ook dat de minister met nieuwe voorstellen komt om automobilisten die steeds maar weer in de fout gaan, van de weg te halen.
De PvdA-politica wil dat deze zogeheten **...** sneller hun rijbewijs of hun auto in moeten leveren. Ook denkt ze aan hogere straffen, zodat deze automobilisten een serieuze taakstraf of een celstraf kunnen krijgen.

naar: www.ad.nl van 4 september 2013

1p **38** Op de puntjes in tekst 20 is een woord weggelaten.
→ Hoe noemt men mensen die 'steeds maar weer in de fout gaan'?

1p **39** Bij welk soort beleid passen de voorstellen van het PvdA-Kamerlid in tekst 20?
A lik-op-stukbeleid
B opsporingsbeleid
C preventief beleid
D repressief beleid

1p **40** Criminaliteit is een plaats- en tijdgebonden begrip.
Welk van de onderstaande beweringen is een voorbeeld van criminaliteit als plaatsgebonden begrip?
A Abortus was vroeger verboden in Nederland, nu niet meer.
B In China kunnen mensen de doodstraf opgelegd krijgen, in Nederland niet.
C In een dorp vindt over het algemeen minder criminaliteit plaats dan in een stad.
D In Nederland is homoseksualiteit toegestaan, in diverse andere landen is het strafbaar.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 21

Taakstraf en voorwaardelijke celstraf Tilburger na ruzie

Een 23-jarige Tilburger krijgt een taakstraf van 240 uur en een gevangenisstraf van 188 dagen, waarvan 150 voorwaardelijk. Dat oordeelde de rechtbank in Breda maandag.
De man zwaaide op 21 oktober vorig jaar met een mes toen hij ruzie had met de nieuwe vriend van zijn ex. De man heeft al 38 dagen vastgezeten in voorarrest.

naar: www.bd.nl van 5 augustus 2013

Lees tekst 21.

1p **41** Hoeveel dagen moet de Tilburger na zijn veroordeling in de gevangenis zitten?

A 0 dagen
B 38 dagen
C 150 dagen
D 188 dagen

Zie tekst 21.

1p **42** De rechter kan hoofdstraffen, bijkomende straffen en maatregelen opleggen aan een verdachte.
Waartoe heeft de rechter de Tilburger veroordeeld?

A een bijkomende straf en een maatregel
B een hoofdstraf en een bijkomende straf
C een hoofdstraf en een maatregel
D twee bijkomende straffen
E twee hoofdstraffen

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

tekst 22

Extra maatregelen nodig tegen zakkenrollerij

Zakkenrollerij is en blijft een groot probleem in de politieregio Amsterdam-Amstelland. Naast de materiële schade die het slachtoffer ondervindt, tast het delict de veiligheidsbeleving op straat en/of in het openbaar vervoer aan. Uit cijfers van de politie blijkt dat de omvang van dit probleem sinds 2009 blijft stijgen.
De VVD maakt zich zorgen over de aanpak van dit probleem. De VVD vindt dat deze stijging van het aantal aangiften van zakkenrollerij gestopt moet worden en moet veranderen in een forse daling.

naar: vvdamsterdam.nl van 5 april 2013

2p **43** Tekst 22 is afkomstig van de website van VVD Amsterdam.
Zakkenrollerij in Amsterdam is een sociaal en een politiek probleem.
→ Geef aan de hand van tekst 22 een reden waarom zakkenrollerij in Amsterdam zowel een sociaal als een politiek probleem is.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Het is een sociaal probleem omdat …
Het is een politiek probleem omdat …

1p **44** In de Wegenverkeerswet staan zowel overtredingen als misdrijven.
→ Geef een voorbeeld van een misdrijf dat in de Wegenverkeerswet staat.

1p **45** Een rechtszitting heeft een vaste volgorde.
Na welk onderdeel van de rechtszitting wordt het pleidooi gehouden?
na
A de dagvaarding
B het requisitoir
C het verhoor van de getuige(n)
D het verhoor van de verdachte

1p **46** Welk onderdeel van een rechtszitting wordt uitgesproken of gehouden door een advocaat?
A dagvaarding
B pleidooi
C requisitoir
D vonnis

Bronvermelding
Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

maatschappijleer 2 CSE KB

Centraal examen vmbo

Tijdvak 2

Opgaven

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vmbo,

Bij het centraal examen maatschappijleer 2 KB vmbo op dinsdag 17 juni, aanvang 13.30 uur moeten de kandidaten de volgende mededeling ontvangen. Deze mededeling moet bij het begin van de zitting worden voorgelezen en/of aan de kandidaten worden uitgereikt.

Op **pagina 15**, moet **vraag 36** worden overgeslagen.

Het College voor Examens
Namens deze, de voorzitter,

drs. H.W. Laan

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.